

Opwaarderingsverzoek en technische vragen m.b.t. Statenbrief Waterrapportage

Partij	Nr.	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
Partij voor de Dieren	1	<p>Met betrekking tot agendapunt Waterrapportage zou onze fractie de volgende vragen willen stellen. Ondanks het politieke karakter van de vragen, hoeft dit wat ons betreft niet per se een opwaardering voor de komende RGW te betekenen, wij kunnen ons namelijk voorstellen dat een infosessie het onderwerp meer recht zal doen en de uitwisseling ten goede zal komen, waarbij ook de recente ontwikkelingen meegenomen kunnen worden.</p> <p>Deze waterrapportage zegt naar onze mening niet heel veel over hoe we op koers zijn mbt het halen van de KRW doelen. Het overzicht laat slechts zien hoe het met de maatregelpakketten gesteld is. Leuk, maar dat zegt op zich niks over de doelen waar we uiteindelijk op afgerekend worden. Ergo: kan er inzicht gegeven worden hoe de stand van zaken is mbt de daadwerkelijke (herijkte) doelen?</p>	<p>De Waterrapportage gaat nog over de 2e planperiode, het Bodem-, Water- en Milieuplan 2016 -2021. Het doel van de voortgangsrapportage is inzicht geven in de uitvoering van de maatregelen van de waterschappen. Hieronder vallen ook de KRW-maatregelen.</p> <p>De nieuwe, herijkte, doelen en de huidige toestand van de waterkwaliteit zijn in het Bodem en Waterprogramma 2022 – 2027 (BWP) opgenomen. Dat zijn de meest recente gegevens die er zijn.</p> <p>Zoals in het memo PS2022RGW164 is aangegeven zien de waterschappen evenals het college van GS op dit moment geen aanleiding tot bijsturing van het beleid ten aanzien van de KRW.</p> <p>Het lijkt logisch om in het kader van het inwerkprogramma van de nieuwe Statenleden in 2023 een informatief onderdeel over het waterkwaliteitsbeleid op te nemen. In 2024 vindt de landelijke tussenevaluatie KRW plaats waarbij ook naar het handelingsperspectief van de verschillende overheden wordt gekeken. Dit lijkt een goed moment om in dat kader ook tijdig de informatie met de Staten te delen en het gesprek te voeren, en de waterschappen daarbij te betrekken.</p>
	2	<p>Daar komt bij, de Europese Commissie is van plan de eisen te verzwaren mbt de waterkwaliteit, wat de lat tav de KRW doelen alleen maar hoger legt. In casu gaat het oa om toevoeging van 25 stoffen aan de richtlijn prioritaire stoffen die een bedreiging vormen voor de waterkwaliteit (oa PFAS), nieuwe monitoringsvoorschriften voor microplastics, verscherpte lozingsnormen voor stikstof en fosfaat en wordt voor de RWZI's aanvullende zuivering van medicijnresten verplicht gesteld. Wat betekent dit voor de ambitie om de KRW doelen te halen in 2027? Wat gaat dit</p>	<p>Het betreft nog een EU-voorstel, dat niet is vastgesteld. De inwerkingtreding van deze stofverzwaring zal, als deze er komt, pas na 2027 zijn. De mogelijke verzwaring is een onderwerp dat met alle waterbeheerders op stroomgebiedsniveau in de regionaal bestuurlijke overleggen wordt gevoerd.</p>

		betekenen voor de provinciale inspanningen op dit gebied? Is deze verzwaring ook al ter sprake gekomen in de recente gesprekken met de waterschappen (zie memo)?	
GroenLinks	3	<p>Complimenten voor de vormgeving (illustraties), opmaak en relatief klare taal voor een ambtelijk document. Een kleine observatie, dat niet alle afkortingen in de lijst staan (bv BIO).</p> <p>De algemene conclusie is dat de planning op schema ligt, op een paar vertragingen na (corona, te lage capaciteit op het net). Het lijkt dus dat de waterveiligheid, kwaliteit, kwantiteit, afvalwater, grondwater op orde zijn. Ook in de rapportages van de waterschappen worden vrijwel geen knelpunten ingevuld (veelal n.v.t.). Dit staat in contrast met de berichtgeving in de media, actualiteitenprogramma's, uitspraken en oproepen van de Deltacommissaris, VEWIN en waterschappen, die oproepen dat de levering van drinkwater in gevaar komt, Nederland ten onrechte in de polders blijft bouwen, PFAS/PFOS en medicijnresten toenemen en de grens van waterzuivering bereikt wordt, bomen massaal verdrogen door een gedaalde grondwaterstand.</p> <p>Dit leidt tot een aantal vragen: Staan de antwoorden op deze problemen in dit rapport?</p>	<p>Deze Waterrapportage heeft betrekking op de voortgang van afgesproken indicatoren in het laatste jaar van de planperiode van het provinciaal Bodem,- Water- en Milieuplan (2015-2021; BWM-plan).</p> <p>Het huidige waterbeleid en de rol van de provincie staat in het Bodem- en waterprogramma 2022-2027 (BWP). De zaken die u benoemd zijn actuele vraagstukken die in het BWP zijn opgenomen, en waar acties voor zijn geformuleerd.</p> <p>Onze rol bij bijvoorbeeld de aanpak van opkomende stoffen, zoals PFAS/PFOS en medicijnresten, is beschreven in paragraaf 3.2.3, 3.3.2 en 3.3.3. De gevolgen van klimaatverandering zijn bij verschillende thema's van het BWP. Ook drinkwater en waterbesparing is een onderdeel van het BWP. Aanvullend daarop vindt u aanvullende informatie in de memo 'Beschikbaarheid drinkwaterbronnen provincie Utrecht', (PS2022RGW131). Dit memo beschrijft de stand van zaken naar aanleiding van de berichtgeving in de media.</p>
	4	Het programma voor het versterken van de primaire keringen wordt uitgevoerd volgens plan. Houdt dit programma rekening met een stijging van de zeespiegel na 2050?	<p>Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is gebaseerd op de normen uit 2017. Dit zijn de meest recente normen en gebaseerd op de toen geldende klimaatscenario's.</p> <p>Het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) houdt rekening met klimaatscenario's na 2050. Klimaatscenario's worden regelmatig geactualiseerd. Dit kan leiden tot aanpassing van de normering voor de primaire dijken.</p>
	5	Het vaststellen van het peilbesluit voor 10 jaar is losgelaten en wordt actueel gehouden. Hoe ziet de beslisboom er	Op 9 februari 2022 heeft u het Bodem en Waterprogramma 2022 – 2027 vastgesteld. Hierin is opgenomen om vanuit doelmatigheid niet te

	<p>uit? Welke belangen worden tegen elkaar afgewogen? P 12</p>	<p>verlangen dat elke 10 jaar een nieuw peilbesluit wordt genomen, maar dat ze actueel moeten zijn. In de Interim Omgevingsverordening is een instructieregel aan de waterschappen hierover opgenomen (artikel 2.8). De uitvoering (dus ook de beslisboom) is daarmee een verantwoordelijkheid van de waterschappen. In de Interim Omgevingsverordening wordt hierop de volgende toelichting gegeven:</p> <p><i>In het peilbesluit worden waterstanden of bandbreedten opgenomen waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor een (voor alle functies en belangen) zo optimaal mogelijk peilbeheer. Hij/zij bepaalt de optimale waterstand in het peilbesluit aan de hand van een integrale en transparante afweging tussen de functies en alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij het nemen van een peilbesluit is de functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij de afweging kunnen belangen betrokken zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd.</i></p> <p><i>Het peilbesluit moet zijn afgestemd op de aanwezige functies en belangen in het gebied. Om te bepalen of een peilbesluit actueel is, toetst de beheerder periodiek (ambtelijk) of het peilbesluit nog actueel is. Ook kan een belanghebbende het waterschap verzoeken het peilbesluit te herzien.</i></p> <p><i>Inhoudelijke redenen voor herziening van het peilbesluit kunnen zijn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>a. een structurele wijziging in de grondgebruiksfunctie of een functiewijziging in een gemeentelijk bestemmingsplan of provinciale structuurvisie;</i> <i>b. autonome verandering van maaiveldhoogte, vooral in dalingsgevoelige veenbodem;</i> <i>c. een verandering in de belangenafweging, mede op verzoek van ingelanden;</i> <i>d. veranderingen in het (technisch) beheer met gevolgen voor het watersysteem.</i>
6	<p>Veenweidedaling wordt vooral aangepakt met waterinfiltratiesystemen. Is de verwachting dat dit afdoende zal zijn?</p>	<p>In de Regionale Veenweiden Strategie (vastgesteld door de Provinciale Staten op 9 februari 2022) is aangegeven dat de doelen gehaald kunnen worden in circa 90% van het veenweidengebied door een mix van maatregelen toe te passen, zoals actieve en passieve waterinfiltratie, en daarbij zo veel mogelijk te streven naar een drooglegging van circa 40 cm. In de andere 10% van het gebied kunnen de doelen gehaald</p>

			worden door een transitie in het grondgebruik te realiseren naar natte vormen van landbouw.
7	Hoe ziet de verdringingsreeks voor zoet water er uit? P 14		Bij ernstige watertekorten hanteren waterbeheerders de verdringingsreeks voor de verdeling van het beschikbare zoetwater. De verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 en 2 is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 en 4 (maar niet tussen!) kan bij provinciale verordening een verdere rangschikking plaatsvinden. Daar waar geen (aangepaste) rangschikking in de verordening is opgenomen geldt de landelijke rangorde. De verdringingsreeks is opgenomen in de door u vastgestelde Interim Omgevingsverordening (2021) te weten: artikel 2.11 en 2.12. Een toelichting op de verdringingsreeks hebben we ook gegeven tijdens de informatiesessie over droogte op 7 september .
8	Wat betreft grondwater wordt vooral aandacht besteed aan vier projecten (diffuus lood Ronde Venen, drugslabs Cothen en Overberg, “een project in Woerden” en onderzoek naar PFAS verdachte locaties). Wat betreft de laatste: een mogelijkheid is om te acteren waar de PFAS (PFOS, medicijnresten, ed) aangetroffen worden, een andere mogelijkheid is om te acteren waar deze stoffen ontstaan en geloosd worden. Wat is de reden dat deze mogelijkheid niet in het rapport staat?		Onze rol bij acties gericht op de bron van zeer zorgwekkende stoffen zijn beschreven in het provinciaal Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025. Het doel van deze activiteiten is inzicht in welke bedrijven zeer zorgwekkende stoffen gebruiken (waaronder PFAS) en indien nodig het actualiseren van de vergunningen. In het kader van het Bodem- en waterprogramma is in 2022 een onderzoek gestart bij RWZI's van de 4 waterschappen om inzicht te krijgen in welke omvang deze stoffen via de riolering worden geloosd. Met dit inzicht kan vervolgens worden gekeken wat een effectieve bronaanpak kan zijn en welke rol de provincie hierin heeft.
9	Heeft de Porthos uitspraak invloed op de actuele situatie en uitvoering van komende plannen?		Met de statenbrief met kenmerk PS2022RGW161 van 08-11-2022 (opgenomen in het Stateninformatiesysteem bij deze vergadering) bent u geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van de Porthos uitspraak. In deze brief zijn ook de mogelijke gevolgen voor de uitvoering van de dijkversterkingen en de projecten van waterschappen opgenomen. Voor een nadere duiding verwijzen wij u naar deze brief.

	10	In hoeverre leidt het feit dat de verschillende betrokken partijen verschillende maatschappelijke opgaven hebben op de kortere termijn tot besluiten die op langere termijn niet de beste zijn?	Uiteindelijk bepaalt het samenhangende stelsel van wet- en regelgeving van het Rijk, de provincies, de waterschappen en de gemeenten de ruimte die partijen hebben om afwegingen te maken met eventuele gevolgen voor het bodem- en watersysteem. Dit jaar komt het Rijk met een beleidsbrief, waarin ze opdracht geven aan medeoverheden om samen water en bodem meer sturend mee te nemen in de ruimtelijke plannen. Hiervoor maakt het Kabinet structurerende en richtinggevende keuzes. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op locatieafwegingen voor woningbouw, de aanpak van bodemdaling in veenweiden of aanpak van verdroging van natuur op hoge zandgronden. Aan de provincies wordt gevraagd om de structurerende keuzes mee te nemen in het gebiedsprogramma van het NPLG en de ruimtelijke puzzel. Hiermee ontstaat een gemeenschappelijke strategie om water en bodem goed mee te nemen in het ruimtelijk beleid van verschillende overheden.
VVD	11	Hartelijk dank voor de memo. Betekent dit dat er op dit moment geen zaken zijn, buiten de intensievere samenwerking met HDSR, die wij als provincie binnen onze kaders en middelen kunnen oppakken om de KRW doelen en betere waterkwaliteit te gaan behalen?	Ja, dat klopt. Op dit moment heeft een aanvullend beleid geen toegevoegde waarde om het doelbereik 2027 dichterbij te brengen.